

જીલ્લા કૃષિ હવામાન એકમ (DAMU)

ગ્રામીણ કૃષિ મૌસમ સેવા (GKMS)

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર

જી.કૃ.યુ., જામનગર- ૩૬૧૦૦૬

તા. ૦૫-૦૧-૨૦૨૨ થી તા. ૦૮-૦૧-૨૦૨૨

(#Azadi ka Utsav-Amrit Mahotsav)

જામનગર જીલ્લા કૃષિ હવામાન બુલેટીન નં. ૦૧(૨૦૨૧) તારીખ: ૦૪-૦૧-૨૦૨૨

(જૂનાગઢ કૃષિ યુનીવર્સિટી અને ભારત મૌસમ વિભાગ દ્વારા સંપન્ન)

પાછલા અઠવાડિયાનું જામનગર નું હવામાન

હવામાનપરિબળો		
વરસાદ (મી.મી.)	૦.૦	
મહત્તમ તાપમાન(સે.ગ્રે)	૨૫.૫-૨૮.૦	
લઘુત્તમ તાપમાન(સે.ગ્રે)	૧૩.૫-૧૮.૫	
ભેજ(%)	સવાર	૫૬-૭૧
	બપોરબાદ	૨૬-૩૩
પવનનીગતિ (કિમી/કલાક)	૨.૨-૪.૩	

હવામાન આગાહી

ઉત્તર સૌરાષ્ટ્ર ખેતઆબોહવાકીય વિભાગ - જામનગર જીલ્લાની હવામાન આગાહી

તારીખ	દિવસ-૧	દિવસ-૨	દિવસ-૩	દિવસ-૪	દિવસ-૫
પેરામીટર	૦૫-૦૧-૨૦૨૨	૦૬-૦૧-૨૦૨૨	૦૭-૦૧-૨૦૨૨	૦૮-૦૧-૨૦૨૨	૦૯-૦૧-૨૦૨૨
વરસાદ (મી.મી.)	૦	૧૦	૧૦	૫	૦
મહત્તમ તાપમાન(સે.ગ્રે)	૨૮	૨૭	૨૬	૨૭	૨૬
લઘુત્તમ તાપમાન(સે.ગ્રે)	૧૮	૧૭	૧૭	૧૬	૧૬
મહત્તમ ભેજ (%) સવાર	૫૬	૭૦	૮૭	૭૭	૬૪
લઘુત્તમ ભેજ (%) બપોરબાદ	૩૫	૩૭	૬૫	૪૮	૪૨
પવનની ગતિ (કિમી/કલાક)	૯.૬	૧૦	૧૩.૮	૧૯.૨	૧૧.૪
પવનની દિશા (ડિગ્રી)	પશ્ચિમ	પશ્ચિમ	દક્ષિણ	પશ્ચિમ	પશ્ચિમ
વાદળની સ્થિતિ	મુખ્યત્વે ચોખ્ખું	મોટાભાગનું વાદળછાયું	મોટાભાગનું વાદળછાયું	મોટાભાગનું વાદળછાયું	મુખ્યત્વે ચોખ્ખું

નોંધ: આ આગાહી સમગ્ર જીલ્લાની સરેરાશ હોય છે એટલે તેને કોઈ પણ એક જગ્યા માટે લાગુ કરવી નહીં.

ભારત સરકારશ્રીના હવામાન ખાતા તરફથી મળેલ હવામાન માહિતી અનુસાર અત્રેના ગ્રામીણ કૃષિ મૌસમ સેવા વિભાગ, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, જામનગર તરફથી જાણાવવામાં આવે છે કે ઉત્તર સૌરાષ્ટ્ર ખેત આબોહવાકીય વિસ્તારના

જામનગર જીલ્લામાં આગામી સપ્તાહ દરમિયાન હવામાન મુખ્યત્વે ચોખ્ખું થી મોટાભાગનું વાદળછાયું રહેશે તથા અમુક

વિસ્તારોમાં તારીખ ૦૬-૦૮ જાન્યુઆરીના હળવોથી મધ્યમ વરસાદ પડવાની શક્યતા રહેલી છે. આ સમય ગાળામાં મહત્તમ તાપમાન દિવસ દરમ્યાન ૨૬-૨૮ ડીગ્રી સેલ્સીયસ જેટલું તેમજ લઘુત્તમ તાપમાન રાત્રી દરમ્યાન ૧૬-૧૮ ડીગ્રી સેલ્સીયસ જેટલું રહેવાની સંભાવના છે. સવારના સમયે ભેજનું પ્રમાણ ૫૬-૮૭ % રહેશે તથા બપોરપછીના ભેજનું પ્રમાણ ૩૫-૬૫ % રહેવાની શક્યતા છે. પવનની દિશા મોટેભાગે દક્ષિણ-પશ્ચિમ તરફથી રહેવાની અને પવનની ઝડપ ૯.૬-૧૯.૨ કીમી/કલાક રહેવાની શક્યતા છે.

સામાન્ય કૃષિ સલાહ

- ભારત સરકારશ્રીના હવામાન વિભાગ, અમદાવાદના જણાવ્યા અનુસાર આગામી સપ્તાહમાં તારીખ ૬-૮ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૨ દરમ્યાન સૌરાષ્ટ્રના દેવભૂમિ દ્વારકા, પોરબંદર, જામનગર, રાજકોટ, મોરબી અને સુરેન્દ્રનગર જિલ્લાઓમાં અમુક વિસ્તારોમાં હળવોથી મધ્યમ વરસાદ થવાની શક્યતાઓ છે.
- વરસાદી અને વાદળછાયા વાતાવરણમાં પિયત અને દવા છંટકાવ જેવા કાર્યો મુકાવતી રાખવા.
- વાદળછાયા હવામાનને કારણે શિયાળુ પાકમાં રોગ જીવાતનો ઉપદ્રવ વધવાની શક્યતા હોય પાકનું સતત નિરીક્ષણ કરતા રહેવું આર્થિક ક્ષમ્યમાત્રા કરતા વધુ ઉપદ્રવ જોવા મળે તો ભલામણ મુજબ નિયંત્રણના પગલા લેવા.
- રાત્રીના સમયે પશુને ઠંડીથી બચવા માટે બંધ રહેકાણમાં રાખવા જોઈએ.
- પાકમાં જરૂરિયાત કરતા વધારે પિયત આપવાથી રોગ અને જીવાતનો ઉપદ્રવ વધે છે, જેથી જરૂરિયાત મુજબ જ પિયત આપવું.

પાક પ્રમાણે કૃષિ સલાહ

મુખ્યપાક	કૃષિસલાહ
ઘઉં	<ul style="list-style-type: none"> ● ઉધય: ઉધયનો ઉપદ્રવ રહેતો હોય ત્યાં ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ટકા એ.સી. ૫ લીટર દવા પિયત પાણી સાથે આપવી. <ul style="list-style-type: none"> ● પિયત: મકુટ/તતુંમૂળ અવસ્થાએ ૧૩૦ કી.ગ્રા .યુરીયા અને પિયત આપવું. ● ઉંદર: જો ઘઉંના પાકમાં ઉંદરનું નુકશાન જોવામળે તો ઝીંક ફોસ્ફાઈડ, બેરીયમ કાર્બોનેટ અને રેડ સ્કવેલ ખોરાક સાથે ભેળવીને મુકવાની ઉંદરના ત્રાસ સામે નિયંત્રણ મેળવી શકાય છે. ● રાતડો અને ગેરુ: રોગની શરૂઆતમાં મેન્કોઝેબ ૭૫ વેપા ૪૦ ગ્રામ ૧૫ લીટર પાણીમાં ભેળવી ૧૫ દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.
ચણા	<ul style="list-style-type: none"> ● સુકારો: વાવેતર ના ૧૫-૨૦ દિવસ પછી ટ્રાયકોડર્મા ફૂગનાશક પાવડર ૫-૬ કિગ્રા/હેક્ટરે જમીનમાં આપવું જેથી જમીનજન્ય રોગોથી થતું નુકસાન અટકાવી શકાય છે. <ul style="list-style-type: none"> ● પિયત: ચણામાં વાનસ્પતિક વૃદ્ધિ અને ડાળ ફૂટની અવસ્થાએ પિયત આપવું. ચણાના ઉગાવા બાદ ત્રીજું પિયત આંતર ખેડ કરીને આપવું. ● લીલી ઈયળ: લીલી ઈયળનો ઉપદ્રવ આર્થિક ક્ષમ્યમાત્રા કરતાવધુ જોવા મળે ત્યારે ક્વીનાલફોસ ૨૫ ઈસી ૨૦ મિલી ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો.

	<ul style="list-style-type: none"> ● સ્ટંટ વાઈરસ: રોગ મોલોમશી મારફતે ફેલાતો હોવાથી તેના નિયંત્રણ માટે કીટનાશક જેવી કે મીથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન ૧૨ મીલી અથવા ડાયમીથોએટ ૧૦ મીલી ૧૫ લીટર પાણીમાં ભેળવી જરૂરીયાત મુજબ છંટકાવ કરવો.
--	---

જી૩	<ul style="list-style-type: none"> ● સુકારો: વાવેતર ના ૧૫-૨૦ દિવસ પછી ટ્રાયકોડર્મા ફૂગનાશક પાવડર ૫-૬ કિગ્રા/હેક્ટરે જમીનમાં આપવું જેથી જમીનજન્ય રોગોથી થતું નુકસાન અટકાવી શકાય છે. <ul style="list-style-type: none"> ● પિયત: સુકારો અને ફૂગના રોગને રોકવા માટે વધુ પિયત ન કરો. જમીનની પરત મુજબ માત્ર ૩-૪ પિયત જ આપવા. ● કાળી ચરમી: જીરુંના પાકમાં ઝાકળ વધુ પ્રમાણમાં આવે તો પિયત મુલતવી રાખવું. તેમજ કાળી ચરમી અને રાખોડીનો ઉપદ્રવ થાય નહિ તે માટે હેકઝાકોનેઝોલ ૨૫ મિલી દવા ૧ પંમ્પમાં નાખીને છંટકાવ કરવો. <ul style="list-style-type: none"> ● ભૂકીછારો: ભૂકીછારા રોગના નિયંત્રણ માટે વહેલી સવારે ૩૦૦ મેશનો ગંધક પાવડર હેક્ટરે ૧૫ થી ૨૦ કી.ગ્રા.અથવા પ્રોપીકોનેઝોલ અથવા હેકઝાકોનેઝોલ ૧૦ મી.લી દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.
-----	--

ધાણા	<ul style="list-style-type: none"> ● સુકારો: વાવેતર ના ૧૫-૨૦ દિવસ પછી ટ્રાયકોડર્મા ફૂગનાશક પાવડર ૫-૬ કિગ્રા/હેક્ટરે જમીનમાં આપવું જેથી જમીનજન્ય રોગોથી થતું નુકસાન અટકાવી શકાય છે. <ul style="list-style-type: none"> ● પિયત: સુકારો અને ફૂગના રોગને રોકવા માટે વધુ પિયત ન કરો. ● મોલો: મોલોના નિયંત્રણ માટે ડાયમીથોએટ ૨૦ મિલી અથવાઈમીડાક્લોપ્રીડ ૩ મિલી ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો.
------	--

લસણ	<ul style="list-style-type: none"> ● ચુસીયા પ્રકારની જીવાત: ચુસીયા પ્રકારની જીવાત ના નીયંત્રણ માટે ફોસ્ફામીડોન ૫ મીલીઅથવા ડાયમીથોએટ ૧૫ મીલી અથવા મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન ૧૫મીલી દવાને ૧૫ લીટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી ૧૫દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.
-----	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● પીળા પાન: પાન પીળા પડતા અટકાવવા મેન્કોઝેબ ૪૦ગ્રામ અથવા લેક્ઝાકોનાઝોલ ૧૫ મિલી પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણીમાં નાખીને છંટકાવ કરવો. <ul style="list-style-type: none"> ● પિયત: વધારે પડતું પિયત આપવાથી પાંદડા ના રોગ થવાની સમભાવના વધી જાય છે.
<p>ડુંગળી</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ચુસીયા પ્રકારની જીવાત: ચુસીયા પ્રકારની જીવાત ના નીચંત્રણ માટે ફોસ્ફામીડોન ૫ મીલીઅથવા ડાયમીથોએટ ૧૫ મીલી અથવા મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન ૧૫મીલી દવાને ૧૫ લીટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી ૧૫દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા. ● જંબલી ધાબાનો રોગ: ડુંગળીમાં જંબલી ધાબાનો રોગ લાગે નહિ તે માટે પ્રોપીકોનાઝોલ, મેન્કોઝેબ ૪૦ ગ્રામ અને કાર્બેન્ડાઝીમ ૧૫ ગ્રામ ૧ પંપમાં વારા ફરતી કોઈપણ એક દવા નાખીને ૧૫ દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.
<p>કપાસ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● વીણી: સમયસર વીણી હાથ ધરવી. છેલ્લી વીણી પછી બકરા, ઘેટાં ચરાવવા જેથી ખુલ્યા વગરના ગુલાબી ઈયળના નુકસાન વાળા જીંડવા અને અન્ય કચરો નાશ પામે. ત્યારબાદ કરાંઠી સળગાવવી નહિ પરંતુ રોટાવેટર અથવા મોબાઈલ ચોપરથી નાના ટુકડા કરી જમીનમાંદાટી દેવા જેથી જમીનમાં સેન્ટ્રીય તત્વનો ઉમેરો થવાથી સૂક્ષ્મ જીવોની સંખ્યા વધશે અને જમીનના સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો થશે. અથવા કરાંઠી ભેગી કરી શ્રેડરથીનાનાટુકડા કરીને છાણ, યુરીયા, કમ્પોસ્ટ કલ્ચર ઉમેરી દેશી(સેન્ટ્રીય) ખાતર બનાવવું.
<p>દિવેલા</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ઘોડિયા ઈયળ અથવા લીલી ઈયળ: ઘોડિયા ઈયળ અથવા લીલી ઈયળ ના નિચંત્રણ માટે ડાયક્લોરોવોસ ૭૬ ઈસી ૧૦ મિલી અથવા મિથાઈલ ઓ ડેમેટોન ૨૫ ઈસી ૧૫ મિલી ૧૫ લીટર પાણીમાં નાખીને વરાપે છંટકાવ કરવો.
<p>તુવેર</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● વંધ્યત્વનો રોગ: તુવેરમાં સ્ટરીલીટી મોઝેક (વંધ્યત્વનો રોગ, કથીરી)ના નિચંત્રણ માટે પ્રોપરઝાઈટ ૫૭% ઈ.સી ૩૦-૪૦ મિલી/પંપ વરાપે છંટકાવ કરવો. <ul style="list-style-type: none"> ● ચુસીયા પ્રકારની જીવાતો: તુવેરના પાકમાં ૫૦% ફુલ બેસવાની અવસ્થાએ ચુસીયા જીવાતના નિચંત્રણ માટે ૧૫ મીલી પોલીરીન અથવા ૨૦ ગ્રામ એસીફ્ટ અથવા ૫ મીલી ઈન્ડોક્ષાકાર્બ અથવા ૨૫ મીલી પ્રોફેનોફોસ દવાને ૧૦લીટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો. ● શીંગ માખી અને શીંગ કોરી ખાનાર ઈયળ: તુવેરમાં શીંગ માખીનો વધુ ઉપદ્રવ જોવા મળે તો ક્વીનાલફોસ અથવા પ્રોફેનોફોસ ૨૦ મી.લી. પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરીને છંટકાવ કરવો. શીંગ કોરી ખાનાર ઈયળનો ઉપદ્રવ જોવા મળે તો સ્પીનોસાઈ ૪ મી.લી. અથવા એમામેકટીન બેન્ઝોએટ ૭ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણીમાં

મિશ્ર કરીને છંટકાવ કરવો.

- **પિયત:** ફૂલ અવસ્થાએ અને શીંગો ભરાવવાની અવસ્થાએ પાણીની ખેચ ના પડે તેમ પિયત આપવું.

શાકભાજી પાકો

- રોગીષ્ટ છોડને ખેતરમાંથી ઉપાડીને જમીનમાં દાટી દેવા જોઈએ.
- શાકભાજી પાકોને નિંદણ મુક્ત રાખવા જોઈએ.
- **પાન કોરીયુ:** વેલાવાળા શાકભાજી પાકમાં પાન કોરીયાનો ઉપદ્રવટાળવા માટે ૧૫ મીલી મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન (૨૫ઈસી) અથવા ૧૫ મીલી ડાયમીથોએટ (૩૦ ઈસી) ૧૫ લીટરપાણીના પંપમાં નાખીને વરાપે છંટકાવ કરવો.

- **શ્રીપ્સ:** મરચીના પાકમાં શ્રીપ્સના નિયંત્રણ માટે ૩૦ મીલીપ્રોફેનોફોસ ૧૫ લીટરપાણીમાં મિશ્રણ કરી છાંટવી. શ્રીપ્સનો વધુ ઉપદ્રવ હોય તો સ્પીનોસાડ અથવા સ્પીનેટોરમ દવા ૭-૮મીલી પ્રતિ પંપ વરાપે છાંટવી.

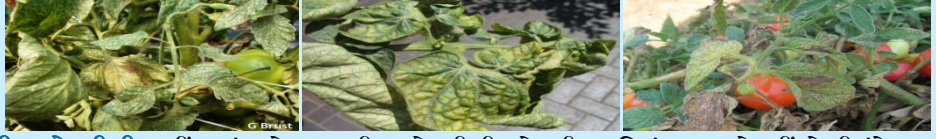
- **ફળમાખી:** ફળમાખીના નિયંત્રણ માટેએસીટામીપ્રીડ ૨૦ ટકા ૧૫ ગ્રામ દવા ૧૫ લીટર પાણીમાં ભેળવી વરાપે છંટકાવ કરવો.

- **લીલી ઈયળ:** ટામેટાના પાકમાં લીલી ઈયળનો ઉપદ્રવ વધુ જોવા મળે છે તેના નીયંત્રણ માટે ઈન્ડોક્ઝાકાર્બ ૨૫ ઈસી ૩૦ મિલી અથવા સ્પીનોસાડ ૪૫ ઈસી ૫ મિલી પ્રતિ પંપ વરાપે છાંટવી.
- રીંગણના પાકમાં જો ફળ અને ડોકાની ઈયળોનો ઉપદ્રવ હોય તો રીનાક્ષીપાયર ૧૮.૫ એસ.સી દવા ૫ મીલી ૧૫ લીટર પાણીમાં મીશ્ર કરીને વરાપે છંટકાવ કરવો.

- **પાનકથીરી:** શાકભાજી પાકોમાં પાનકથીરીનો ઉપદ્રવ જોવા મળે તો ફેનાઝાકવિન ૧૦ ઈસી ૧૦ મિલી અથવા ડાયફેન્યુરોન ૫૦ ડબલ્યુ પી ૧૫ ગ્રામ ૧૫ લીટર પાણીમાં પંપમાં નાખીને વરાપે છંટકાવ કરવો.

- **સફેદ માખી અને લીલી:** ભીંડામાં સફેદ માખી અને લીલી પોપટીના નિયંત્રણ માટે લીબોળીનું તેલ ૫૦ મી.લી. અથવા લીબોળીના મીંજનું ૫ ટકા અર્ક નુંદ્રાવણ ૫૦૦ મી.લી. અને ડાયફેનથાયુરોન ૫૦ ટકા વે.પા. ૧૬ગ્રામ દવાને ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરીને વરાપે છંટકાવ કરવો.

પશુ

- તાપમાનમાં અચાનક ઘટાડો થતાં પ્રાણીઓને બચાવવા માટે, રાત્રે પ્રાણીઓને ઢંકાયેલ શેડ / વિસ્તારમાં રાખો.
- યોગ્ય માત્રામાં આવશ્યક ક્ષાર / ખનિજ મિશ્રણ ચારા સાથે ભેળવીને પ્રાણીઓને આપવું આવશ્યક છે.
- પશુઓના રહેઠાણની જગ્યાની વ્યવસ્થિત સફાઈ રાખવી અને માખીઓના ઉપદ્રવથી બચવા ફિનાઈલ છાંટવું અથવા લીમડાનાં પાનનો ધુમાડો કરવો.
- પશુને ૬ થી ૮ કી.ગ્રા. સુકો અને ૧૫ થી ૨૦ કી.ગ્રા. લીલો ચારો આપવો. દુધાળા પશુઓને પ્રતિ લીટર દુધની ઊપજ હોય તેમને નિયમિત ૧ કી.ગ્રા. ફીડ + ૫૦ ગ્રામ ખનિજ તત્ત્વોનું મિશ્રણ આપવું.
- ઈતરડીના નિયંત્રણ માટે ડેલ્ટામેથ્રીન અથવા એમીટ્રાલ ૨ મી.લી. એક લીટર પાણીમાં નાખીને છાંટવી.

District Agrometeorological Unit (DAMU)

GraminKrushi Mausam Seva (GKMS)

Krishi Vigyan kendra

Junagadh Agricultural University

Jamnagar-361006

Date:05-01-2022 to 09-01-2022

(#Azadi ka Uatsav-Amrit Mahotsav)

Jamnagar District Agromet Advisory Service bulletin No. 01(2021) Date: 04-01-2022

(Issued jointly by Junagadh Agricultural University and India Meteorological Department)

Significant weather for the preceding week

weather parameter		
Rain fall (mm)	0.0-0.0	
Maximum temperature (°C)	25.5-28.0	
Minimum temperature (°C)	13.5-18.5	
Relative Humidity (%)	Morning	56-71
	Afternoon	26-33
Wind speed (Kmph)	2.2-4.3	

Weather forecasting for Jamnagar District

Date	Day-1	Day-2	Day-3	Day-4	Day-5
Parameters	05-01-2022	06-01-2022	07-01-2022	08-01-2022	09-01-2022
Rain fall (mm)	0	10	10	5	0
Maximum temperature (°C)	29	27	26	27	26
Minimum temperature (°C)	18	17	17	16	16
Relative Humidity-I (%)	56	70	87	77	64
Relative Humidity-II (%)	35	37	65	48	42
Wind speed (Km/h)	9.6	10	13.8	19.2	11.4
Wind Direction (deg.)	W	W	S	W	W
Cloud cover (Okta)	Mainly clear	Generally cloudy	Generally cloudy	Generally cloudy	Mainly clear

Note: Above forecast is the average situation of whole district not for one particular place.

Gramin Krishi Mausam Seva, Krishi Vigyan Kendra, Jamnagar and Indian meteorological department announce upcoming five days weather forecast of

Jamnagar district have sky will be observed mainly to generally cloudy in next five

days.

Rain fall: In the next week light to moderate rainfall chances on date 6-8 January at isolated places.

Temperature: Maximum and minimum temperature likely to be in range 26-29 °C and 16-18 °C, respectively.

Relative Humidity: The RH-I and RH-II is likely to be in the range of 56-87 % & 35-65 %, respectively.

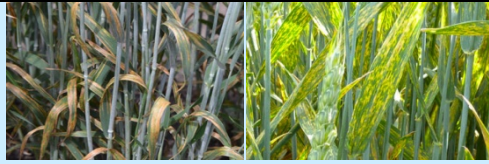
Wind Direction and Speed: Direction and speed of wind is likely to be S-W and 9.6-19.2 km/h, respectively.

General Agricultural Advisory

- Light to moderate rain very likely at a few places during 6 to 8 January-2022 in the districts of Saurashtra- Kutch namely Dwarka, Porbandar, Jamnagar, Rajkot, Morbi, Surendranagar and Kutch.
- Stop the irrigation and spraying in crop during rainy and cloudy weather condition.
- Due to cloudy weather, pest infestation may increase in Rabi crops, so monitor the crops, if infestation is above ETL then take control measures as per advisory given.
- Protect the animals in shade at night time due to cold waves.
- Over irrigation increase pest and diseases in crops, so apply irrigation as per requirement.

Crop wise Advisory

crop	Advisory
Wheat	<ul style="list-style-type: none">• Termite: Application of Chlorpyrifos (20 EC) @ 5 litres per hectare with irrigation in the fields having perennial problem of termite infestation. <ul style="list-style-type: none">• Irrigation: Irrigate crop at CRI stage without stress. Apply 130 kg urea/ha at crown root initiation.• Rodent: If rodent attack seen in wheat crop, make the food availability with poison like Zinc phosphide, Barium carbonate and Red squill.• Leaf blight and rust: To control leaf blight and rust in wheat, at the beginning of the disease Apply a spray of Mancozeb 75 WP 40 gm in 15 litres of water twice at 15 days of interval.

Chick pea

- **Wilt:** After sowing 15-20 days apply trichoderma fungicide 5-6 kg/ha to prevent the wilt related disease in cumin.

- **Irrigation:** Apply irrigation at Vegetative and branching stage. After interculturing 3rd irrigation should be given.
- **Heliothis:** If incidence of Heliothis cross ETL, spray Quinalphos 25 EC 20 ml in 10 litres of water.

- **Stunt virus:** As the disease is spread through aphid, systemic insecticide like Methyl-O-dimeton @18 ml Or dimethoate @ 15 ml Mix in 15 liters of water and spray as required.

Cumin

- **Wilt:** After sowing 15-20 days apply trichoderma fungicide 5-6 kg/ha to prevent the wilt related disease in cumin.

- **Irrigation:** Do not over irrigate to prevent wilt and fungal disease. Apply only 3-4 irrigation on the basis of soil type.
- **Alternaria blight:** Postponed the irrigation in cumin crop in case of dew. Apply Hexaconazole 25 ml/pump for the Alternaria blight and wilt control.

- **powdery mildew:** Apply spray of Propiconazole @ 10 ml/10 liter in water or Hexaconazole or Supher @ 15-20 kg/ha for control of powdery mildew.

Coriander

- **Wilt:** After sowing 15-20 days apply trichoderma fungicide 5-6 kg/ha to prevent the wilt related disease in cumin.

- **Irrigation:** Do not over irrigate to prevent wilt and fungal disease.
- **Aphid:** Spray Diamethoate 20 ml or Imidacloprid 3 ml in 10 liters of water.

Garlic

- **Sucking pest:** For the control of thrips, spray Phosphamidon 5 ml or Dimethoate 15 ml or Methay-o- Demeton 15 ml in 15 liter of water at 15 days interval.

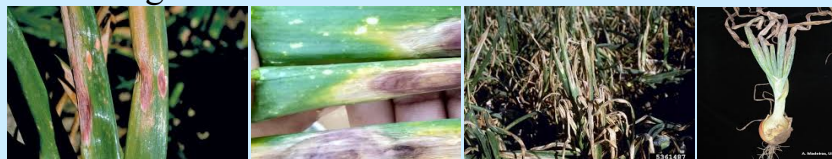
- **Leaf blight:** Carry out spraying of Mencozeb 75 % WP 40 gm/10 lit or hexaconazole 15ml/10 lit of water to prevent leaf blight disease in garlic crop.

- **Irrigation:** Do not over irrigate to prevent leaf blight disease.

Onion

- **Sucking pest:** For the control of thrips, spray Phosphamidon 5 ml or Dimethoate 15 ml or Methay-o- Demeton 15 ml in 15 liter of water at 15 days interval.
- **purple blotch:** For the control of purple blotch blight and fusarium wilt disease in onion make 3 alternate sprays of Mancozeb 40 gm and Carbendazim 15 gm in 15 litres of water.

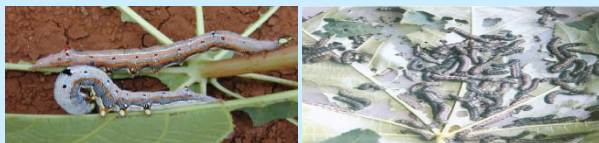

Cotton

- **Picking & pulling of cotton stalk:** Carry out picking in time. Animals like goats, sheep among others, should be allowed to graze on unopened bolls and plant debris in the cotton fields after the last picking to prevent

infestation in subsequent year. After grazing, don't burn cotton stalk but do in-situ chopping & burying of cotton stalk in soil by mobile chopper and rotavator to improve soil biomass and health.

- Castor**
- **semi looper and spodoptera:** For the control of semi looper and spodoptera spray dichlorovos 76 EC 10 ml or methyl o demeton 25 EC 15 ml mix in 15 liter water and spray alternate in clear weather condition.

- Red gram**
- **Starility mosaic Virus:** Red mite infestation and spread Starility mosaic virus, for control them spray properzait 57% EC 30-40 ml/pump in clear weather condition.

- **Sucking pest:** For the control of sucking pest at 50 % flowering, spray 15 ml politrin OR 20 gm acephate OR 50 ml endoxacarb OR 25 ml profenophos in 10 liter of water.
- **Pod fly and Pod borer:** Monitor the crop for infestation of pod fly and pod borers due to cloudy weather if infestation observed spray quinalphos or profenofos 20 ml/10 liter of water for control of pod fly and Spinosad 4 ml or emamectin benzoate 7 gm/10 liter of water for the control of pod borer complex.

- **Irrigation:** Apply irrigation at flowering and pod formation stage without stress.

- Vegetables**
- Infected plants should be uprooted and buried in the soil.
 - Keep vegetable crop weed free.
 - **leaf Webber:** For the control of leaf Webber in fruit leafy vegetable spray 15 ml methyl-O-demeton (25 EC) Or 10 ml diamethoate (30 EC) in 15 liter of water in clear weather condition.

- **Thrips in chilli:**For the control of thrips in chilli, spray 30 ml profenophos in 15 litres of water. In case of heavy attack make spray of spinosad or spinetoram 7-8 ml per 15 liter of water in clear weather condition.

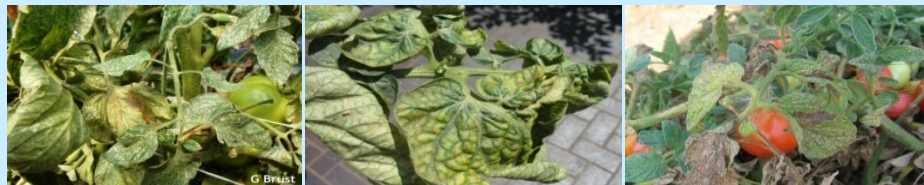
- **Fruit fly:** For the control of Fruit fly spray acetamiprid 20 % 15 gm per 15 liter water pump in clear weather condition.

- **Fruit borer:**In brinjal and tomato crops control of fruit borer, spray reenaxipayar @ 5 ml in 15 lit of water. In tomato crops control of fruit borer, spray indoxacarb 25 EC 30 ml or spinosad 45 EC 5 ml per pump mix in water and spray in clear weather condition.

- **Mite:**If mite infestation observe in vegetable then spray fenazaquin 10 EC 10 ml or diafenuron 50 WP 15 gm per 15 liter water pump and carried out alternate spray in clear weather condition.

- **Whitefly & jassids in Okra:**For control of whitefly &jassids in Okra, spray 500 ml of 5 % neem seed extract or 50 ml neem oil or acephate75

% SP@ 15 gm or imidacloprid 17.8 SL 3 ml/10 liter of water in clear weather condition.

Animals

- To protect animals from sudden drop in temperature, keep the animals in a covered shed/ area during the night.
- Spray phenyl in the animal shed to avoid flies and mosquitoes. Keep animal shed hygienic and clean to avoid flies and mosquitoes.
- Provide 6-8 kg good quality dry roughage with 15-20 kg green fodder to the animals. For milch animals, regularly follow schedule of 1 kg feed + 50 g mineral mixture per 2 liters of milk yield.
- Spray Deltamethrin or Amitraz 2 ml/litre of water for the control of tick.